

(Her)kolonisatie levendbarende hagedis Noord-Beveland

Op dinsdag 17 april 2018 vonden we 5 levendbarende hagedissen tijdens een korte excursie op de Schotsman, Noord-Beveland. Een van ons (FvdP) had vanaf 2015 op deze plaats al vaker hagedissen gezien, maar niet kunnen vaststellen om welke soort het ging. De laatste keer dat er daarvoor op Noord-Beveland hagedissen werden gezien was in 1975. We zijn dan ook erg blij met onze vondst. Maar hij roept wel de vraag op of het een herontdekking van de oude populatie is of dat er recent (her) kolonisatie heeft plaatsgevonden.

Op Walcheren en Schouwen-Duiveland komen van oudsher levendbarende hagedissen voor, op Walcheren in de duinen en op Schouwen-Duiveland zowel in de duinen als op sommige dijken. Maar van Noord-Beveland waren voorheen alleen de waarnemingen uit 1975 bekend. Er werden toen op 13 april drie exemplaren ten oosten van de Jacobahaven gezien (hectometerhok: 37,7 - 402,4). Deze plek ligt ongeveer 2 km hemelsbreed van de Schotsman af, aan de noordrand van het eiland, iets ten oosten van waar de Oosterscheldekering op Noord-Beveland begint. De kering was in 1975 overigens nog lang niet klaar. De 2,8 km lange Veerse Gatdam was wel klaar, maar was toen een volkomen kale, geasfalteerde dijk. De noordwest punt van Noord-Beveland was dan ook onbereikbaar voor hagedissen en de kans is groot dat de dieren er door mensen terecht zijn gekomen, opzettelijk uitgezet of met bouw materiaal meegelift. Omdat dit de enige oudere waarneming van Noord-Beveland is, lijkt het onwaarschijnlijk dat er een langlevende populatie op het eiland bestaat waarvan sindsdien nooit meer iemand melding heeft gemaakt.

We denken dus dat de hagedissen die we vorig jaar zagen een

gevolg zijn van een (her)kolonisatie van Noord-Beveland.

De dieren kunnen daarbij opnieuw geholpen zijn door mensen. Maar dankzij de begroeiing op de Veerse Gatdam

– de dam is in de goer jaren met zand bedekt en ingeplant met helmgras, waarna er langzaam maar zeker een steeds rijkere begroeiing op en aan de voet van de dijk is ontstaan – is het inmiddels ook mogelijk dat de hagedissen zelf vanuit Oranjezon, het duingebied van het noordoosten van Walcheren, naar Noord-Beveland zijn getrokken. Dat zou dan een prachtig resultaat zijn van het moderne natuurbeheer. En het is een goede reden om de Veerse Gatdam bij hagedisseninventarisaties in de gaten te houden.

De Schotsman is een voormalige zandplaat die bij de afsluiting van het Veerse Meer in 1961 boven water kwam te liggen en zich onder het beheer van Staatsbosbeheer heeft ontwikkeld tot een fraai natuurgebied met resten van duintjes, vochtige bossen en schrale graslanden. Het gebied biedt dus volop mogelijkheden voor de vestiging van een mooie grote populatie levendbarende hagedissen, zeker als voortaan in het beheer rekening wordt gehouden met de soort. Of die nu al op grote schaal in het gebied voorkomt weten we niet, maar ook dat gaan we natuurlijk verder onderzoeken.

(Bron: RAVON)

Kees Musters, Frank van de Putte & André Hannewijk

Levendbarende hagedis, waargenomen op 17 april 2018 in Noord-Beveland. (Foto: Kees Musters)

Habitat waar 5 levendbarende hagedissen op 17 april 2018 in Noord-Beveland zijn waargenomen. (Foto: André Hannewijk)

Portret levendbarende hagedis. (Foto: Frank van de Putte)